

Dit geval wijst er dus ook weer op, dat hersentuberkels niet alleen volkomen latent kunnen verlopen, maar zelfs tijdelijke verschijnselen kunnen geven, die weer geheel verdwijnen.

ALMA.

Meningococcon-dragers. — In Engeland is evenals op het vasteland van West-Europa sedert het begin van 1915 een zeer sterke vermeerdering van het aantal gevallen van epidemische meningitis opgetreden. Bij de pogingen tot beteugeling van deze besmettelijke ziekte heeft men ook ginds evenals bij ons te lande een groot deel van zijn aandacht samengetrokken op de meningococcon-dragers en daarbij heeft men dezelfde moeilijkheden ondervonden en voorloopig even weinig bemoedigende uitkomsten verkregen als in ons vaderland.

In het pathologisch laboratorium van den Local Government Board of Public Health heeft men zich de vraag gesteld: is er onder de personen, die niet met lijders aan meningitis in aanraking zijn geweest, een eenigszins aanzienlijk aantal, bij wie men meningococcon in de keel vindt? De beantwoording van deze vraag is natuurlijk van zeer groote beteekenis, want mocht het blijken, dat de meningococcon in dit opzicht met de pneumococcon overeenkomen en dat zij in bepaalde tijden en onder bepaalde omstandigheden behooren tot de gewone bewoners van de menschelijke neus-keelholte, dan is het even hopeloos den strijd tegen de epidemische meningitis te voeren door het opsporen van coccon-dragers, als dit het geval zou zijn ter bestrijding van de pneumonie.

De verslagen van het onderzoek, dat door EASTWOOD, GRIFFITH en SCOTT is verricht ter beantwoording dezer vraag, zijn meegedeeld in de *Reports to the Local Government Board* en zij zijn overgenomen in *The Journal of Hygiene*, Vol. 15, n°. 3.

Van een groot aantal culturen, ten deele uit het cerebrosпинаalvocht van lijders aan epidemische meningitis afkomstig, ten deele gekweekt uit de kelen, hebben de genoemde onderzoekers de eigenschappen vastgesteld, teneinde daardoor te komen tot de eischen, welke men aan meningococcon moet stellen. In vorm en gedrag tegenover kleurstoffen, in wijze van groeien op bepaalde voedingsbodems en in hun vermogen, om bepaalde suikers te doen gisten kwamen de meningococcon, die uit spinaalvochten van lijders waren gekweekt, onderling volkomen overeen. Legt men dezen maatstaf aan, dan vindt men niet alleen in de kelen van lijders en herstelde lijders en van de omgeving van deze, maar ook in een groot aantal van die van „niet-contacten” coccon, die men voor meningococcon zou moeten houden.

Het ligt voor de hand ter nadere karakteriseering gebruik te maken van de serologische reacties en in de eerste plaats van de agglutinatie. Hierbij stuit men echter op de groote moeilijkheid, dat er tusschen de meningococcon, die als oorzaak van meningitis zijn aangetroffen, niet steeds overeenkomst bestaat. Of men gebruik maakt van hun agglutinabiliteit of van hun vermogen, om agglutinenen bij proefdieren te voorschijn te roepen, of wel zich bedient van de verzaadigingsmethode volgens CASTELLANI, steeds vindt men eenige groepen, die agglutinatorisch scherp van elkander gescheiden zijn.

Door de agglutinatie wordt dus de meningococcus niet scherp omschreven en het is dus eenigszins willekeurig, een coccus, die overigens op een meningococcus lijkt, uit te sluiten, omdat hij door een bepaald serum niet wordt geagglutineerd.

De bovengenoemde onderzoekers bereidden met 4 culturen, die van meningitislijders afkomstig waren, bij konijnen agglutineerende sera. Met behulp van deze sera konden zij de 39 stammen van meningococci, uit spinaalvocht gekweekt, vrijwel in twee groepen rangschikken. Hieraan beantwoordden eveneens de culturen, welke uit de kelen van lijders of herstelden waren gekweekt.

Stelden zij nu als eisch, dat de cocci, die van „niet-contacten” afkomstig waren, behalve dat zij met meningococci in microscopische en cultuur-eigenschappen overeenkwamen, ook door één dezer sera moesten worden geagglutineerd, om als meningococci te worden beschouwd, dan vonden zij onder 138 willekeurige bezoekers van een polikliniek, die, voor zoover bekend was, niet met meningitislijders in aanraking waren geweest; 13.7 pCt. meningococci-dragers.

Uit één zoo'n waarneming mag men natuurlijk geen slotsom trekken; mochten dergelijke bevindingen echter meermalen worden opgedaan, dan ziet het er voor de bestrijding van de epidemische meningitis door middel van het opsporen en zoo mogelijk onschadelijk maken van meningococci-dragers niet bemoedigend uit.

Bij het onderzoek van 50 gezonde schoolkinderen hadden dezelfde onderzoekers een heel andere uitkomst; in geen der kelen dezer kinderen troffen zij meningococci aan.

C. W. BROERS.

Serum tegen gasphlegmone. — Het uitstekende gevolg, dat de voorbehoedende inspuitingen tegen tetanus in dezen oorlog gehad hebben, maakt het begrijpelijk, dat van verschillende zijden gezocht wordt naar een serum tegen gasphlegmone. Twee belangrijke onderzoeken daarover, die elkaar in vele opzichten aanvullen, zijn kort geleden openbaar gemaakt. De een is van een landgenoot (H. K. M. SCHOT, *Over een serum ter voorkoming en genezing der gasphlegmone*, Dissertatie Utrecht), de andere van een Duitsch officier van gezondheid te velde (F. KLOSE, *Bakteriologische und serologische Untersuchungen mit den FRAENKELschen Gasbrandbazillus*. *Zeitschrift für Hygiene* 1916, bldz. 198). Reeds de titels der verhandelingen doen vermoeden, dat de onderzoeken elkaar zullen aanvullen. Terwijl SCHOT uit den aard der zaak slechts een enkel geval van gasphlegmone zag, heeft KLOSE bij 125 gewonden, die klinisch aan die ziekte leden, bacteriologisch onderzoek ingesteld en hij vond daarbij 39 maal den bacil van FRAENKEL.

Beide onderzoekers vonden, dat in culturen van dien bacil een vergif voorkomt, dat onderhuids ingespoten bij Guineesche biggetjes, een eigenaardige huidverandering veroorzaakt, terwijl het, in de buikholte ingespoten, bepaalde ziekteverschijnselen, anatomische veranderingen en den dood ten gevolge kan hebben. SCHOT trachtte sterker gif te krijgen door den leeftijd der culturen en de kweektemperatuur te veranderen. KLOSE zocht de oorzaak van de na